

GRODNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja „ „ 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 57 Rok I.
GRODNO
sobota 27 września 1924r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobne za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 6 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stron cy 8-mio szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mowienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA
Dzisiaj

Tragedja kobiety
kochającej p. t.

KURTYZANA WENECJI

Dramat współczesny w 8 aktach—W roli tytułowej dobrze znana w Grodnie podczas zdjęć do obrazu „Sanin” uroczą gwiazda wiedeńska **MAGDA SONJA** Rzecz dzieje się w Wenecji współczesnej i w Malamocco pod Wenecją Nad program: **Wł. doki GRODNO**

Kino
EDEN
Dzisiaj

Genialny niezrównany faworyt płci pięknej

HARRY PEEL

Dramat p. t. **„W sidłach człowieka elektrycznego”**

Zakończenie słynnego obrazu „Piekielny karnawał” UWAGA: Przy każdym kupionym bilecie wydaje się bezpłatnie program ze streszczeniem 1 serii

Punkt wyjścia

Przed niedawnym czasem władze wojskowe, pragnąc dokonać pewnej zasadniczej przeróbki w remontowanym przez siebie gmachu Nowego Zamku, w którym mieści się wojskowy szpital, a nie chcąc brać na siebie odpowiedzialności za dokonywanie przeróbek w gmachu historycznym, zwrócili się wobec dobrowolnie w tym względzie przyjętych na siebie zobowiązań, do konserwatora p. Jodkowskiego z prośbą o akceptację zamierzonej roboty lub dania ewentualnych rad i wskazówek w tej mierze.

Na pismo wystosowane do p. Konserwatora nadeszła odpowiedź, że on w kwestji tej zwraca się do Ministerstwa z odnośnym zapytaniem.

Wobec powyższego gen. Barbecki zwołał na Nowym Zamku komisję, do przyjęcia udziału w której zaproszeni zostali Prez. Stepiński, Dr. Jakimowicz, jako znawca w tych sprawach Konserwator Jodkowski i Dr. Werakso celem omówienia spraw z dokonywanego się remontu w związku z historycznym charakterem gmachu, oraz wysłuchanie zdania i opinii p. Jodkowskiego. Ku zdziwieniu wszystkich obecnych a specjalnie przykreemu Władz Woj-

skowych p. Jodkowski na zaproszenie nie zjawił się, ani też nie zawiadomił, że nie przybędzie.

Ponieważ przy przeprowadzeniu tak drażliwego remontu jak remont gmachów historycznych niezbędną jest stała współpraca z władzą konserwatorską, która by dawała swoje fachowe wskazówki w każdej chwili i w najdrobniejszych szczegółach, jako też z powodu niemożności znoszenia się za pośrednictwem Konserwatora z Ministerstwem, dla każdej drobnostki oraz wstrzymywania robót do czasu nadejścia odpowiedzi, Dowództwo Okręgu przesłało do Ministerstwa podanie o wyznaczenie komisji, która zjechawszy do Grodna, wyjaśniła by te wszystkie sprawy, o które wojsko zwracało się dotąd bezskutecznie do p. Konserwatora. Dowództwo spodziewa się, że w najkrótszym czasie Komisja taka zjedzie do Grodna.

Niezależnie od robot, dokonywanych na obu Zamkach, wojskowość przystąpiła do najaktualniejszej sprawy umocowania góry zamkowej i zabezpieczenia jej od wpływów prądu rzeczynego. Na razie przeprowadzane są pomiary geantowe przez techników wojskowych i wodne przez Zarząd dróg wodnych

Ogłoszenie.

Kasa chorych w Grodnie powzięła wiadomość iż niektórzy pracodawcy i właściciele warsztatów i innych przedsiębiorstw dotąd nie zgłosili do kasy swoich pracowników uważając, że niewielkie przedsiębiorstwa od tego obowiązku są zwolnione. Zarząd Kasy chorych w Grodnie wyjaśnia: że ustawa z dn. 19 Maja 1920 roku o ubezpieczeniu na wypadek choroby obowiązuje wszystkich bez wyjątków, pracodawców do zgłoszenia pracowników.

Specialnie zorganizowany przy kasie dział kontroli z da. 1 października rozpoczyna swe czynności i pracodawcy, którzy zaniedbają zgłosić pracowników lub błędnie wykażą zarobki, wreszcie nie wniosą w terminie składek, będą karani w drodze Administracyjnej w myśl par. 53 ustawy Sejmowej z dn. 19 Maja 1920 r.

Zarząd Kasy Chorych.

przy pomocy sił roboczych również dostarczanych przez wojsko. Po dokonaniu i uzgodnieniu obu pomiarów będą rozpoczęte właściwe roboty przy umocnieniu, polegające przede wszystkim na regulacji terenu i zbudowaniu bulwarów, a następnie zabrukowywaniu głazami ewentualnie umocnieniu w inny sposób całej aż do wierzchu góry zamkowej jednej i drugiej ze wszystkich stron.

Prace podjęte przez wojsko przy umocnieniu gór zamkowych mają daleko obszerniejszy cel, niż na pierwszy rzut oka zdawałoby

się, gdyż pominąwszy sam fakt doniosłego znaczenia zabezpieczenia historycznych zabytków przed zagładą (której ulec by musiały wobec obliczeń, że woda corocznie zabiera 10 metrów góry) roboty te wywrą pośredni wpływ na przyszły wygląd tej dzielnicy miasta, ponieważ zapoczątkowany bulwar na przestrzeni obu gór nołens volens miasto będzie musiało przedłużyć na pewnej przestrzeni porzecza w górę i w dół rzeki, nadając dzielnicy europejski wygląd i zmuszając niejako do przystosowania planów bulwaranych przylegających posesji do ogólnej estetyki.

Wojna wojnie

Pod powyższym hasłem odbył się w Grodnie w ub. niedzielę w klubie kol. wiec partji P. P. S. Wiec odznaczał się powagą, spokojem i ściśle rzeczowym traktowaniem jedynie tych spraw, dla których został zwołany.

Przemawiali z Grodna pp. R. Sawicki i Mazowiecki, z Wilna p. Stażewski.

Przewodniczył p. Antoszewski.

Wyniesiona została rezolucja identyczna z warszawską dla zaakceptowania której właściwie powyższy wiec został zwołany.

W sprawie ściśle związanej z celem wiecu zawartym w pojęciu „Wojna wojnie” zebranie przyjęło następującą rezolucję:

Zebrani na wiecu w dniu międzynarodowej demonstracji, skupiającej lud robotniczy pod hasłem pokoju i solidarności, oświadczają:

że przeciwstawiają się wszelkim próbom zakłócenia pokoju światowego, skądkolwiek one wyjdą—
że wszelkie zamachy na pokój piętnują jako zbrodnie—
że domagają się rozstrzygnięcia wszelkich zatargów między państwami na drodze pokojowej,

że domagają się znacznego zmniejszenia zbrojeń na drodze międzynarodowego porozumienia i przy zapewnieniu wszystkim państwom bezpieczeństwa od napadu.

Zebrani podkreślają z całym naciskiem, że warunkiem trwałego pokoju i międzynarodowego współdziałania jest panowanie demokracji i polityka reform społecznych. Walka z reakcją wewnętrzną i międzynarodową jest koniecznym składnikiem walki o pokój. W szczególności zebrani podnoszą—jako jedną z najważniejszych i najpilniejszych—sprawę mniejszości narodowych i zaspokojenia ich potrzeb w duchu demokracji i zgodnego pożytku w ramach Państwa Polskiego. Zebrani z oburzeniem piętnują politykę ucisku narodowego, stwierdzając, że jest on jednym ze źródeł niebezpieczeństwa dla Państwa Polskiego.

Wystawa wyrobów Niemeńskiej fabryki

W sobotę 20 b. m. otwartą została, jak wiadomo, wystawa „Niemeńskiej” fabryki w lokalu b. banku depozytowego przy ul. Howera. Ze sprawozdaniem z oględzin eksponatów wstrzymywalimy się do ostatniej niemal chwili w oczekiwaniu wystawienia 2-jej połowy eksponatów, oczekiwanych w powrotnej drodze z wystawy lwowskiej, które w ilości 10 pak, pomimo iż 9 dni temu wysłane zostały pocztą równocześnie z wystawionymi obecnie, dotąd jeszcze nie nadeszły. Jeżeli przyczyną opóźnienia nie jest jakiś nadzwyczajny wypadek, to poczta wydała sobie patent w tym wypadku. Noleus voleus, musieliśmy poprzestać na obejrzeniu tego, co przyszło ze Lwowa i zostało wystawione, a co daje dostateczną miarę zarówno skali produkcji, jak perfekcji, do jakiej doszła fabryka i precyzji w wykonaniu swych prawdziwie artystycznych wyrobów.

A więc, widzieliśmy piękne teki i portfele z różnokolorowej skóry wielu gatunków i odmian, począwszy od zwyczajnych a skończywszy na krokodylowych i zamkowych. Albumy, teki wspaniałe, masywne, zdobne pięknie w metalowe ornamentacje oprawy do adresów pa-

miatkowych. Wzorzyste kosze do papierów w tłozone kwiaty z masy wyrabiane oraz całe komplety przyborów biurkowych, odznaczające się ładnym rysunkiem, pomysłowym wykończeniem i stanowiącym bogactwo artystyczną chlubę najwybredniejszych gabinetów pracy.

Uwagę pań przykuwa kolekcja torebek, ridiculów i damskich portfelików, które swoim subtelnym wykonaniem i smakiem zasługują na miano poematów w tym zakresie. W dziale potrzeb i artykułów kancelaryjnych widzimy wszystko, począwszy od kubka z 4-ma przegródkami na 4 kolory ołówków, a skończywszy na księgach handlowych. W dziale tym przejść musimy całą gamę najróżnorodniejszych przedmiotów, mających stałe zastosowanie w każdym biurze, oraz takich, które skalę zapotrzebowań w tym kierunku dopiero rozwijają jak

również i takich nowopomyślnych ulepszeń i inowacji, które dają w tej dziedzinie luksus i rozwijają formalny sybarytyzm. Kancelarje w naszych ubogich urzędach może za lat 10, a może i później potrafią zdobyć się na częściowe przyswojenie sobie tych artykułów.

Świątą prawdę mówi przysłowie że „nie będziesz prorokiem w swoim kraju”. Niemeńska fabr. dotąd nie była prorokiem w naszym mieście i mało kto wiedział o jej istnieniu chociaż znana była dobrze po za obrębem Grodna. Dziś wszyscy już wiedzą, że fabryka ta jest i co ona sobą reprezentuje. Czy świadomość ta da konkretne rezultaty fabryce przesądzać trudno, nie wątpimy jednak, że moralne zadowolenie da zupełne.

Z Rady Miejskiej

Sprawozdanie komisji z oględzin zbiorów Przyrodniczo-Zoologicznych dla Muzeum Grodzieńskiego.

Na ostatnim posiedzeniu R. M., komisja w składzie Radnych: Horbaczewskiego, Jastrzębskiego i Lubicza; Ławników: Sawickiego Romana i Ostryńskiego Samuela, oraz w towarzystwie zaproszonych: kustosa Muzeum p. Jodkowskiego i profesora przyrody Państwowego Gimnazjum Męskiego p. I. Kochanowskiego przedkłada protokół, który w treści zawiera następującą opinię:

1) Zbiory p. S. Żywno składają się z rzadkich okazów mineralogicznych, owadów, ptaków i muszli, które przedstawiają wielką materialną wartość;

2) Zbiory przyrodnicze p. Żywno okazano komisji w dobrym stanie i ze względu na jakość i ilość mogą być zawiązką Miejskiego Muzeum Przyrodniczego, które winno być jednym z działów ogólnego Muzeum Grodzieńskiego;

3) Znaczna część zbiorów (owady, ptaki) wymaga dodatkowego zakonserwowania za pomocą oszklenia lub przysposobienia do ich wystawienia. Spreparowane przez p. Żywno okazy zdradzają u p. Żywno gruntowną znajomość tego przedmiotu.

Po przeprowadzonej dyskusji w tej sprawie Rada Miejska uchwaliła następujące wnioski:

1) Przyjmując dar w postaci zbiorów, opisanych w § 7 protokołu posiedzenia wyraził p. S. Żywno gorącą wdzięczność za tak hojny i cenny dar, jak również i za pełną umiłowania pamięć o naszym mieście.

2) Na konserwatora i preparatora miejskiego Muzeum Przyrodniczego Rada Miejska zaprasza p. S. Żywno, ustanawiając uposażenie IX kategorii. Wydatki związane z utrzymaniem Muzeum pokrywane być mają z opłat za zwiedzenie, a ewentualne niedobory z sum dzierżawnych za koszarzy.

Następnie omawiano sprawę Podwyższenia opłat kancelaryjnych w sekretarjacie.

Prezydent Stepniowski informuje, że opłaty pobierane dotąd od poddań i załączników nie pokrywają kosztów utrzymania odnośnych urzędników, a że w myśl wygłoszonej przez Premiera Grabskiego zasady samowystarczalności urzędów, trzeba ku tej samowystarczalności dążyć—Magistrat stawia wniosek popierania następujących opłat: 1 zł. od poddań, 50 groszy od załączników, 10 groszy na zakup złota i srebra dla Skarbu Narodowego.

Również należy podnieść opłatę za kwity lombardowe z 2-ch groszy na 10 groszy.

Powyższy wniosek R. M. uchwaliła z poprawką, że opłaty od załączników mają być pobierane po 20 groszy za każdy.

W końcu Prezydent odczytuje pismo Komitetu Zjazdu Przedstawicieli Miast Czechosłowackich, zapraszające na wystawę tych miast i zjazd.

Rada Miejska po wyczerpującej dyskusji postanowiła na Zjazd delegatów nie wysyłać.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dziś z powodu próby generalnej przedstawienie zawieszono.

Jutro premjera „Syna z Ameryki” wesołej farsy w 4 aktach Vebera i Garbidona, z udziałem całego zespołu.

Obława

W związku z powtarzającymi się od czasu do czasu napadami w powiecie, tutejsza policja słusznie sądzi, że jakieś niepożądane elementy mogły się zabiłować i na grodzieński bruk postanowiła urządzić obławę, która została uskuteczniiona w nocy ze środy na czwartek b. tygodnia. Wynikiem obławy było zatrzymanie 19 osób bez legitymacji, które sprowa-

dzone do komisariatu celem sprawdzenia tożsamości.

Wiadomości policyjne

4. Dokonano kradzieży garderoby i innych rzeczy wartości 1000 zł., w dniu 11 września b. r., podczas pożaru w Grodnie przy ulicy Listowskiej № 24, na szkodę Szlosberg Chany przez nieznanego sprawcę.

Dokonano kradzieży drzwi od stodoły, wartości 50 zł., dn 10 września b. r., na szkodę Olgi Milatyckiej, zamieszkałej w Kowalach, gm. Brzostowicy Wielkiej, przez Józefa Kuźmę. Sprawy skierowano do Sądu Pokoju w Krynkach.

Dokonano kradzieży 4 gęsi, wartości 60 zł., w nocy na 17 września b. r. z niezamieszkanego domu, na szkodę Zofji Kowalskiej, zamieszkałej przy ulicy Nowo-Artyleryjskiej № 10.

Dokano kradzieży 18 zł. 50 gr. z woza w Grodnie na Siennym Rynku, na szkodę Bronisławy Sipowicz, zamieszkałej we wsi Połoczek, gm. Żytomlańskiej, przez nieznanego sprawcę.

Woly skradzione, o czym było podane w poprzednich sprawozdaniach zostały odnalezione w Olkienkach.

„TWO ubezpieczeń „PIAST”

Oddział w Grodnie
pl. Batorego 2 tel. 18 i 62.
Wszelkie ubezpieczenia—od ognia, kradzieży, transportów życia, szyb, koni.

D-ta M. ARKIN

powrócił
Choroby zębów
i zęby sztuczne
Przyjmuje od 9-3 i od 5-7
Grodno, ul. Bankowa № 1, róg
Policyjnej. 11-15

Poszukuję mieszkania

3 pokoje, kuchnia, wygodka. Czynnosc wysoki. Saperna 8 Ciapiński. 2-3

Ceny niższe! Uwadze P. T. Nauczycielstwa i Młodz. Szkolnej!

Księgarnia i skład materiałów pisemnych
E. IBERSKIEGO GRODNO
Dominikańska 31.

poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1924—1925

Podręczniki szkolne. Dla wszystkich Grodzieńskich Zakładów Naukowych po cenach wydawnictw warszawskich!

Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia i t. p. — po cenach niższych — 18-30

UWAGA; młodzież szkolna zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „mój dziennik” do zapisywania lekcji.

Rozkład pociągów na st. Grodno.

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Wólkowysk — Grodno	Nr	przbycie	1.05	odejście	—
Zemgale — Warsz. Gł.	702 pos.	—	1.09	—	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	—	4.30	—	4.45
Warsz. Gł. — Zemgale	701	—	4.38	—	4.43
Grodno — Wólkowysk	211/214	—	—	—	4.50
Warsz. Wil. — Suwałki	731/734	—	6.02	—	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	—	7.05	—	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	713	—	14.51	—	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	—	15.02	—	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	732/734	—	23.13	—	23.48
Grodno — Jeziory	—	—	—	—	6.30
Jeziory — Grodno	—	—	17.15	—	—